

Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle valituksen johdosta / Hyttilä 601-401-3-61, Pihtipudas

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 30.09.2025 § 57
400/11.01.00.02/2024

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta on tehnyt kokouksessaan 27.05.2025 § 32 yhteislupaa koskevan päätöksen tilalle Hyttilä 601-401-3-61, Pihtipudas. Lupapäätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen 10.7.2025 saapuneella valituksella, diaarinumero 936/2025.

Vaasan hallinto-oikeus pyytää Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakuntaa antamaan lausunnon 7.10.2025 mennessä Hyttilä-tilalle tehtyä lupapäätöstä koskevan valituksen johdosta.

VALITUS 10.7.2025

Dnro: 936/2025

Muutoksenhakija: [REDACTED]

Luvanhakija: Metsäyhtymä Varis

Päätös, johon haetaan muutosta: Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta, 27.05.2025 § 32 Yhteislupapäätös / Metsäyhtymä Varis, Hyttilä 601-401-3-61, Pihtipudas

Valituksessa esitetään mm. seuraavaa:

”VAATIMUKSET

- 1 Ensisijaisesti vaadin, että myönnetty lupa kumotaan,*
 - 2. jos lupaa ei suoraan kumota, asia palautetaan ympäristölautakuntaan täydennettäväksi taikka korjattavaksi taikka osoittaa hakemus oikealle viranomaiselle.*
 - 3. myönnetty lupa on maakuntakaavan vastainen,*
 - 4. vaadin, että suoritetaan YVA-menettely vaihtoehtoisesti*
 - 5. ja Vesilain mukainen lupa.”*
- *”Lisäksi vaadin, että hallinto-oikeus määrää ennen valituksen käsittelyä, ettei ottamista sallita ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Taikka jos toiminnan jatkaminen edelleen sallitaan, luvan hakijalle määrättyä 9500 euron tarkastusmaksua korotetaan 100 000 euroon.”*
 - *” Toiminnan aloittaminen ilman päätöksen lainvoimaa on mahdollista, jos hakija esittää perustellun syyn ja asettaa hyväksyttävän vakuuden, jolla voidaan kattaa ennallistamiskustannukset tai vahingot, jos päätös myöhemmin kumotaan. ”*
”Hakija ei ole esittänyt ei ole lupahakemuksessaan esittänyt perusteltua syytä. ”
 - *”Vuonna 2015 annetun luvan mukaan toimittaessa kaivuutoiminnalla on ollut vaikutusta pohjavesien pintaan siten, että louhoksen kohdalla ja sen vieressä olevien alueiden kohdalla on kuivunut kaivot ainakin yhdeksältä kesämökiltä/vakituiselta asumukselta. Pihtiputaan kunta on joutunut asentamaan vesijohdon näille alueille.”*

- ”Hakemuksessa ei ole selvitetty, minkä suuruinen luvassa edellytetty la suunniteltu laskeutusallas on. ”
- ”Myönnetyssä luvassa on merkintä, että louhinta-alue sijaitsee alueella, jolle maakuntakaavassa ei ole merkintöjä. ”
- ”YVA- menettely ei ole tässä tapauksessa lakisääteisesti pakollinen, pinta-ala ei ole yli 25 hehtaaria eikä otettavan kiviaineksen määrä ylitä 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa. YVA-menettelyä voidaan tästä huolimatta edellyttää tapauskohtaisesti, jos alue sijaitsee herkällä alueella, lähellä asutusta ja vesistöjä. Lupahakemuksessa on tarkoitushakuisesti vähätelty lähimmän asutuksen sijaitsevan 1-vaiheen ottoalueen reunasta 1050 metrin päässä ja murskauspaikasta 1200 metrin päässä. Todellisuudessa välimatka on lyhyempi, aikaisemmassa luvassa välimatkaksi on ilmoitettu 900 metriä. Lähimpien vapaa-ajan asuntojen on ilmoitettu olevan 950 metrin etäisyydellä ottoalueen 1-vaiheen reunasta ja murskauspaikasta n. 1050 metriä.”
- ”Viitasaaren ympäristölautakunta ei voi olla oikea lupaviranomainen, koska toiminta tapahtuu pääasiassa vedenpinnan alapuolelta. Toiminta alentaa pohjavettä ja sitä pumpataan jonkin verran saastuneena, minkä johdosta louhos tarvitsee vähintään vesilain mukaisen lupahakemuksen Aville ”
- ”Päätöksessä ei ole riittävästi arvioitu maa-ainesten ottamisen ja siihen liittyvän toiminnan ympäristövaikutuksia tilan [REDACTED] alueella ja sen lähiympäristössä.”
- ”Olen asianosainen, minulle olisi pitänyt lähettää kirje ja tiedustella kantaani tähän laajaan kallionmurskaus-teollisuusalueeseen.”

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 459 6815

- - -

Oheismateriaali: (toimitettu sähköpostitse 25.9.2025)

- Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö liitteineen

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lautakunta esittää, että valitus hylätään perusteettomana ja lupapäätöstä ei tule muuttaa.

Valituksessa esitetään vaatimuksena, että myönnetty yhteislupa tulee kumota tai asia palauttaa ympäristölautakuntaan täydennettäväksi tai korjattavaksi, tai osoittaa hakemus oikealle viranomaiselle. Perusteluina vaatimuksille valittaja väittää mm., hakemuksessa ei ole esitetty minkä kokoiseen laskeutusaltaaseen louhokseen kertyvä vesi louhinta-aikana johdetaan ja, että aikaisempi ottotoiminta olisi aiheuttanut lähialueen kiinteistöillä kaivojen kuivumista. Valittaja esittää, että toiminta on maakuntakaavan vastaista, toiminta tarvitsisi YVA-menettelyn sekä vesilain mukaisen lupakäsittelyn.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa aineiden ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa otetaan huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maakuntakaavan merkitys on kaavoitusta ohjaava. Maa-ainesluvan myöntämisen edellytykset selvitetään maa-aineslain mukaisessa menettelyssä hankekohtaisesti. Lupa-harkinnassa arvioidaan tapauskohtaisesti, aiheutuuko ottamisesta maa-aineslain 3 §:n 1 momentin tarkoittamia luvan myöntämisen esteitä. Lupa maa-ainesten ottamiseen voidaan myöntää edellytysten täytyessä niillekin alueille, joilla ei ole kaavassa ottamisaluevarausta.

Luvan käsittelyä koskien toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristönsuojeluasetus 2 §, kohdat 6 a ja 6 b). Pihtiputaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta. Maa-ainesten ottamiseen vesialueelta, kuten järven-, joen- tai merenpohjasta, ei sovelleta maa-aineslakia vaan ottaminen edellyttää vesilain mukaisen luvan (MAL 2 § 3 kohta). Vesitaloushankkeella on oltava aluehallintoviraston lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää. Valituksen alaisen päätöksen mukaisessa louhostoiminnasta ei ole kyse aineksen ottamisesta vesialueelta eikä siitä aiheudu käytettävissä olleen tiedon perusteella arvioiden edellä luetellun kaltaisia vaikutuksia. Toiminta-alue ei sijaitse pohjavesialueella, eikä vesistön välittömässä läheisyydessä. Sen lisäksi lupahakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, joka lausunnossa ottaa tarvittaessa kantaa myös vesilain mukaisen luvan tarpeeseen.

Toisin kuin valituksessa väitetään, lupahakemukseen kuuluvan ottosuunnitelman kartoissa on esitetty laskeutusaltan sijainti ja pinta-ala.

Pihtiputaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ei ole tullut alueelta ilmoituksia kaivojen kuivumisesta tai epäilyjä louhoksen vaikutuksesta veden saatavuuteen. Pihtiputaan Vesi ja Lämpö Oy ei ole kertomansa mukaan saanut alueelta uusia liittymiä vesijohtoverkostoon vuoden 2019 jälkeen. Tämän lisäksi louhoksen itä/kaakkoispuolella sijaitsevat vapaa-ajan- ja vakituiset asunnot sijaitsevat Pihtiputaan vesilaitoksen toiminta-alueella ja heillä on vesihuoltolain perusteella liittymisvelvollisuus vesijohtoverkostoon. Tällä perusteella valittajan väitteeseen kaivojen kuivumisesta ei ole olemassa näyttöä.

On katsottu, että lupa toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta voidaan myöntää, koska kyseessä on olemassa oleva toiminta. Luvassa määrättyä vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuus on määritelty Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnan hyväksymässä maa-ainestaksassa määrätyn laskukaavan mukaisesti. Vakuuden määrä lasketaan huomioiden luvan kokonaisottomäärä sekä suunnitelma-alueen pinta-ala.

Valittajan kiinteistö on rakentamaton metsätila, jolla ei ole kaavaa. Kiinteistöllä ei sijaitse tiedossa olevia luonnonsuojelualueita tai muita erityisen herkkiä luonnonesiintymiä. Toiminnalla ei ole katsottu olevan vaikutusta otto-alueelta noin 450 metrin päässä sijaistevaan kiinteistöön ja

sen käyttöön. Toiminnasta ei ole katsottu aiheutuvan naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta.

YVA-menettely vaaditaan sellaisissa tapauksissa, kun ottoalue on yli 25 ha tai vuotuinen ottomäärä yli 200 000 m³ tai tapauskohtaiseen harkintaan perustuen jostain erityisestä syystä. Kiinteistön Hyttilä läheisyydessä ei sijaitse pohjavesialueita, luonnonsuojelualueita, natura-kohteita eikä tiedossa ole muita erityisen herkkiä tai arvokkaita luonnonesiintymiä, jotka aiheuttaisivat tarpeen YVA-menettelylle. Myöskään lähin vesistö ei sijaitse lupa-alueen välittömässä läheisyydessä, vaan noin 1000 metrin etäisyydellä kohteesta. Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (Muraus-asetus) mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Muraus-asetuksen etäisyysvaatimus häiriintyviin kohteisiin täyttyy kohteessa.

Yhteiskäsittelylupahakemuksen tiedoksiannossa sovelletaan ympäristönsuojelulain menettelysäännöksiä. Hakemus on annettu tiedoksi YSL 44 §:n mukaan julkisella kuulutuksella hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen on olleet nähtävillä viranomaisen verkkosivuilla vähintään 30 päivää. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Kuulutuksen julkaisemisesta ei ole tiedotettu sanomalehdessä, koska asian merkitys voidaan katsoa olevan vähäinen lupa-asian paikallisen vaikutuksen vuoksi. Kuulutus on annettu erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Valittajan ei ole katsottu olevan sellainen lainsäädännön tarkoittama asianosainen, jota pitäisi erikseen lupahakemuksesta tiedottaa. Valittajan kiinteistön ja Hyttilä-kiinteistön välissä sijaitsee kolme muuta kiinteistöä, valittajan kiinteistö on metsätalouskäytössä, eikä kiinteistöllä sijaitse asuin- tai vapaa-ajan käytössä olevia rakennuksia.

Valituksessa esitetään väitteitä koskien toiminnanharjoittajan edellisen lupakauden aikaista toimintaa mm. ottomäärien, toiminta-aikojen ja puuston osalta. Edellistä lupakautta koskevat asiat eivät liity valituksen alaiseen lupapäätökseen.

Muilta valituksessa esille tuoduilta osin lupaviranomainen viittaa päätöksen selostusosassa, lupamääräyksissä ja perusteluissa jo sanottuun.

Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Ote Vaasan hallinto-oikeus